
Z prac nad podręcznikiem akademickim historii literatury polskiej

Biuletyn Polonistyczny 7/19, 5-14

1964

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

I. INSTYTUT BADAŃ LITERACKICH PAN

Z p r a c n a d p o d r ę c z n i k i e m a k a d e -
m i c k i m h i s t o r i i l i t e r a t u r y p o l -
s k i e j

(dyskusja nad podstawowymi założeniami podręcznika historii literatury polskiej okresu 1795-1831, 19.VI 1963 r.).

Prof. Zdzisław L i b e r a: Podstawowe założenia podręcznika historii literatury polskiej okresu 1795-1831

Lata 1795-1831 stanowią w historii literatury polskiej okres, który wyodrębniamy zarówno ze względu na sytuację polityczną Polski w pierwszym trzydziestoleciu XIX w., jak też biorąc pod uwagę szczególny charakter ówczesnej kultury literackiej określony przez krzyżowanie się i wzajemne oddziaływanie odchodzących w przeszłość ideałów Oświecenia i klasycyzmu a rozwijających się tendencji romantycznych. Zarówno rok 1795 (trzeci rozbiór Polski), jak i rok 1831 (upadek powstania listopadowego) oznaczają daty o charakterze politycznym, niemniej jednak obie one są na tyle doniosłe dla kultury literackiej i rozwoju życia literackiego w Polsce, że stanowią ramy do wyznaczenia granic okresu, który w dziejach literatury XIX w. ma charakter przełomowy. Stanowi on bowiem jak gdyby zamknięcie rozdziału o polskim Oświeceniu, a jest jednocześnie otwarciem dziejów polskiego romantyzmu.

Historia literatury polskiej 1795-1831 jest przede wszystkim historią życia literackiego rozumianego jako zespół zjawisk życia kulturalnego, w którym występują takie zagadnienia jak: krytyka literacka, rozwój czasopiśmiennictwa, ruch wydawniczy itd. Toteż interesuje nas głównie nie tyle osobowość twórcza Koźmiana czy Bernatowicza, ile działalność instytucji kulturalnych, które odegrały rolę w kulturze narodowej, oraz

zjawiska, których znaczenie objawiło się w tym czasie w sposób szczególnie znamienity. Takimi instytucjami były na przykład Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Uniwersytety Wileński i Warszawski, Liceum Krzemienieckie, do takich zaś charakterystycznych zjawisk należy rozwój powieści i tragedii narodowej, polemika i dyskusja, jaka się rozwinęła wokół nowych prądów ideowych i artystycznych, ożywiona działalność czasopism literackich i politycznych, które zwłaszcza po roku 1815, wychodziły w różnych dzielnicach Polski.

Charakteryzując życie literackie w Polsce w l. 1795-1831 uwzględniamy wszystkie zabory skupiając jednak główną uwagę na Warszawie i Wilnie jako dwóch centralnych ośrodkach ruchu umysłowego i literackiego w kraju. Nie można jednak w charakterystyce całości okresu pominąć Krakowa i Lwowa, gdzie życie literackie i teatralne słabiej może niż gdzie indziej, ale rozwijało się również.

Na tle tak zarysowanego życia literackiego wyróżnia się co najmniej pięć indywidualności twórców, których portrety wymagają bardziej szczegółowego omówienia: Julian Ursyn Niemcewicz, Kazimierz Brodziński, młody Adam Mickiewicz, Antoni Malczewski, Maurycy Mochnacki. Wydaje się, że rola, jaką odegrali, i znaczenie, jakie zdobyli w kulturze narodowej, wyznacza im znacznie wyższe miejsce od tego, jakie zajmują inni przedstawiciele literatury tego okresu. Ich funkcja stanowi istotny składnik życia literackiego epoki.

Pierwsze trzydzieści lat XIX wieku to okres kształtowania się nowoczesnej świadomości narodowej. Złożyło się na to wiele różnych czynników, przede wszystkim sytuacja polityczna powstała wskutek utraty niepodległości państwa. Czasy Księstwa Warszawskiego i wojen napoleońskich, dzieje Królestwa Kongresowego - sprzyjały rozwijaniu się uczuć narodowych. Przemiany w życiu gospodarczym i społecznym, jakie przynosił rozwój kapitalizmu na ziemi polskiej, przyczyniły się do zdemokratyzowania społeczeństwa i do kształtowania się nowych form życia społecznego. Odbicie tych zjawisk obserwujemy w życiu kulturalnym okresu, w rozwoju czytelnictwa, w rozkwicie czasopism, w oddziaływaniu teatru na życie publiczne, w rozwoju powieści jako gatunku literackiego. W trzecim dziesiętku stulecia wraz

z narastaniem ucisku politycznego występuje coraz wyraźniej zróżnicowanie stanowisk politycznych w społeczeństwie. Odzwierciedleniem tego zjawiska są dzieje ruchu spiskowego na ziemiach polskich i represje polityczne wobec spiskowców. Wszystko to znajduje odbicie w literaturze, która jak czuły sejsmograf rejestruje drgania w ówczesnym życiu politycznym.

W życiu tym pod wpływem zachodzących przemian i wydarzeń krystalizują się w ciągu trzydziestu lat poglądy ideowe społeczne i polityczne, które dadzą się ująć schematycznie w sposób następujący: na prawicy konserwatyści, broniący własnych klasowych interesów, współpracujący z zaborcami na zasadzie wzajemnego porozumienia, w centrum - liberałowie, zwolennicy umiarkowanych reform społecznych i orędownicy uprzemysłowienia kraju oraz podniesienia go na wyższy poziom gospodarczy, przeciwnicy akcji zbrojnej przeciwko zaborcy, ale usiłujący uzyskać możliwości polityczne dla realizacji ich celów politycznych, na lewicy - spiskowcy, rzecznicy reform społecznych i niepodległości narodowej, których obejmujemy ogólną nazwą rewolucjonistów szlacheckich. Temu zróżnicowaniu społeczno-politycznemu odpowiada z czasem zróżnicowanie w poglądach estetycznych, jakkolwiek nie można tu mówić o jakiejś odpowiedniości całkowitej. W dziedzinie estetyki literackiej wyróżnić możemy trzy kierunki, które rozpatrywać należy w ich rozwoju. Znamiennym dla literatury tego okresu jest klasycyzm, zwany również pseudoklasycyzmem. Objawia się on głównie w tragedii, która w dobie Księstwa Warszawskiego i Królestwa Kongresowego przeżywa okres rozkwitu. Ale występuje on również w poemacie, w liryce, objawia się w krytyce literackiej i teatralnej. Mówiąc o klasycyzmie w literaturze tego okresu mamy na myśli literaturę opartą na zasadach poetyki normatywnej, wywodzącej się z poetyk antycznych i poetyki francuskiej skodyfikowanej w "L'art poétique" Boileau. W tym ujęciu poezja klasyczna nawiązuje do wzorów literatury antycznej i francuskiej, broni zasad racjonalności treści, czystości języka i jasności kompozycji. Tzw. obóz klasyków, do którego zaliczamy Koźmiana, Felińskiego, Osińskiego, jest w rzeczywistości szerszy, choć nie wszyscy klasycy reprezentują klasycyzm w jego czystej postaci.

W latach trzydziestych obserwujemy również rozwój sentymentalizmu, który w osiemnastym wieku objawił się głównie w liry-

kach i częściowo w dramacie. Sentymentalizm początków XIX wieku przejawiał się przede wszystkim w powieści, która nawiązując do wzorów J.J. Rousseau i Goethego wydała szereg utworów różnej wartości w typie tzw. romansu sentymentalnego. Sentymentalizm przyczynił się do rozwoju powieści jako gatunku literackiego wpływającego na pogłębienie psychologiczne bohaterów, rozszerzył stronę obyczajową i rozwinął język jako środek ekspresji uczuciowej. Sentymentalizm dochodził do głosu również w poezji, a jego cechy dostrzec możemy między innymi w utworach Kazimierza Brodzińskiego. Trzecim wreszcie kierunkiem, który doszedł do głosu w literaturze przed 1830 rokiem i objawił się w poezji i dramacie, był romantyzm. Początki romantyzmu w Polsce sięgają poza 1822 rok wstecz, mianowicie do czasów, gdy występują w literaturze zjawiska, zawierające w sobie pierwiastki zwiastujące nadejście nowej epoki w sztuce. Obojętne, czy reprezentantów ich nazwiemy preromantykami, poprzednikami romantyzmu czy jeszcze inaczej. Chodzi o uświadomienie sobie obecności w literaturze faktów, których pojawienie się zapowiadało nadchodzące w niej przemiany. Już w pierwszej fazie kształtowania się romantyzmu w Polsce dostrzec można charakterystyczne zjawisko: jak pod wpływem wydarzeń historycznych literatura nasyczała się coraz wyraźniej treścią polityczną i jak ideom romantycznym w przededniu powstania listopadowego towarzyszyła idea walki o wolność i niepodległość narodową.

Analiza stylów i kierunków literackich w omawianym okresie wskazuje na ich złożony charakter, co więcej pokazuje drogę krystalizowania się prądu literackiego w jego dojrzałej postaci. W obrazie tej drogi nie może zabraknąć charakterystyki długotrwałej, bo przeszło 10 lat trwającej dyskusji literackiej, między obrońcami starego stylu a szermierzami nowego kierunku, zwanej popularnie a przesadnie walką romantyków z klasykami. W dyskusji tej, rozgrywającej się w polemice bezpośredniej, w praktyce literackiej i w życiu teatralnym znajduje się obok stanowisk krańcowych cały szereg poglądów pośrednich reprezentujących najróżniejsze odcienie myśli estetycznej.

Przyglądając się rozwojowi literatury w dobie pierwszego trzydziestolecia XIX wieku obserwujemy kształtowanie się form

literackich, wywodzących się wprawdzie z epok wcześniejszych, ale znamiennych dla interesującego nas okresu. Do takich form należy wspomniana już tragedia klasyczna, przeważnie na tematy narodowe, i powieść, która w trzecim dziesięcioleciu przeżywała swój okres rozkwitu. Powieść bowiem rozszerzyła skalę tematów prezentując problematykę obyczajową, historyczną, społeczną. Korzystając ze sztafażu sentymentalnego przyczyniła się do rozwoju romansu miłosnego jako przejawu sztuki rozrywkowej. Na przykładzie dziejów poezji najwyraźniej rysuje się przełom romantyczny, który w tym dziale poezji dokonał zasadniczego przewrotu w obrazowaniu, w języku, w wersyfikacji. Pojawianie się powieści poetyckiej stanowi inny przejaw kształtowania się literatury romantycznej.

Osobnym zjawiskiem jest rozwój krytyki teatralnej i literackiej. Recenzje X-ów, recenzje utworów literackich umieszczane po czasopismach, polemiki krytyczne o charakterze zasadniczym - wszystko to, co stanowi zjawisko znamienne dla nowoczesnego życia literackiego, jest jedną z charakterystycznych cech okresu. W życiu literackim epoki na plan pierwszy wysuwa się rola Warszawy, która jako stolica Księstwa a później Królestwa zachowała przoduujące znaczenie w życiu narodu. Warszawa literacka trzydziestolecia jest nie tylko Warszawą klasyków wyniesioną do legendy w "Salonie warszawskim", ale również Warszawą spisków politycznych i rewolucji listopadowej. Jako siedziba Towarzystwa Przyjaciół Nauki i Uniwersytetu, jako teren działalności licznych czasopism w rodzaju "Pamiętnika Warszawskiego", "Biblioteki Polskiej", "Astrei", "Ćwiczeń Naukowych" i innych, jako ośrodek kultury teatralnej i ruchu wydawniczego, była również kuźnią myśli politycznej. Tu wielu pisarzy i poetów mieszkało, tu zjeżdżali na studia, tu spotykali się na zebraniach Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Dlatego też dzieje literatury tego okresu są przede wszystkim dziejami literackiej Warszawy, która w pierwszym dwudziestoleciu jest Warszawą klasyków, aby w trzecim zmienić swoje oblicze. Rozwijający się obok klasycyzmu romantyzm odniósł zdecydowane zwycięstwo zarówno w płaszczyźnie politycznej doprowadzając do wybuchu powstania, jak i w płaszczyźnie literackiej wydając utwory w rodzaju "Marii" Malczewskiego, "Zamku Kaniowskiego" Goszczyńskiego. Drugim ośrodkiem obok Warszawy w trzecim dzie-

siątku XIX wieku było Wilno, którego znaczenie wiąże się z działalnością Uniwersytetu i rolą, jaką w poezji polskiej odegrał Mickiewicz.

D y s k u s j a

Dyskusja nad tezami prof. Z. Libery odbyła się w Instytucie Badań Literackich w szerszym gronie pracowników naukowych Instytutu i katedr uniwersyteckich. Była to trzecia z kolei dyskusja nad poszczególnymi tomami przygotowywanego podręcznika historii literatury polskiej (por. dyskusja nad pracą prof. K. Wyki o okresie Młodej Polski, Biuletyn Polonistyczny, zesz. 13, kwiecień 1961 r., str. 11-14 oraz dyskusja nad tezami prof. K. Górskiego dotyczącymi okresu XVI wieku w literaturze polskiej, Biuletyn Polonistyczny, zesz. 15, grudzień 1962, str. 5-14). Podobnie jak w poprzednich wypadkach przewidziane są dalsze spotkania dyskusyjne, ew. nad poszczególnymi częściami książki lub bardziej rozwiniętym konspektem.

W dyskusji wzięło udział 13 osób: prof. prof. Cz. Zgorzelski, Z. Szmydtowa, M. Piszczkowski, K. Wyka, A. Kowalska, W. Kubacki, M. Żmigrodzka, Z. Skwarczyński, M. Janion, S. Żółkiewski, doc. J. Dihm, R. Sobol oraz P. Hertz.

Dyskusja dotyczyła głównie podstawowych założeń metodologicznych i interpretacyjnych przygotowywanej książki, w niewielkim zaś stopniu kompozycji tez, podziału na rozdziały, mimo że tezy prof. Libery zawierały również te materiały.

Na czoło wysunęły się dwa, wg dyskutantów, główne problemy. Pierwszy to zagadnienie okresu, którym książka ma się zająć, czyli czy zasadny z punktu widzenia naukowego i wygodny z punktu widzenia dydaktycznego jest wybór ram okresu, lata 1795- do 1830-31. Prof. Libera zaznaczył w zagajeniu, że pierwotnie mówiło się o okresie węższym, mianowicie o latach 1795-1820-1822. Wydawało mu się, że wybór tych ram czasowych jest niewłaściwy, ponieważ omawiany okres jest to okres pewnego szczególnie ważnego przełomu w dziejach kultury literackiej, po r. 1820 obserwujemy zaś zjawiska charakterystyczne dla tego przełomu, w którym tendencje Oświecenia zamierają, rodzą się i zwyciężają ideały romantyzmu - dlatego właściwsze wydały mu się ramy szer-

sze, sięgające powstania listopadowego. W dyskusji przeważnie uznano te ramy za słuszne naukowo i dogodne dydaktycznie (Zgorzelski, Piszczkowski, Kowalska, Skwarczyński). Wypowiedziano wszakże kilka zastrzeżeń natury ogólnej i szczegółowej. Tak więc W. Kubacki uważał za właściwy rok wyjściowy 1800 jako rok powstania Towarzystwa Przyjaciół Nauk, jako rok końcowy wolałby rok 1860, czyli książka miałaby objąć cały ciąg historyczny 60 lat. W każdym razie data końcowa 1831 r. nie budzi jego zastrzeżeń (inaczej Zgorzelski i Szmydtowa, którzy są za wyłączeniem okresu samego powstania-listopadowego) P. Hertz uważał ramy 1795-1830 za mało szczęśliwe, za rok końcowy okresu uważa rok 1825. M. Żmigrodzka podała w wątpliwość układ 1795-1830, zastanawiała się nad tym, czy nie lepiej by powrócić do tradycyjnego podziału pozwalającego literaturę przełomu oznaczyć datą 1820-1822 i osobno potraktować romantyzm. W przypadku utrzymania się podstawowej koncepcji prof. Libery jest za włączeniem okresu powstania listopadowego do przygotowywanej książki.

Drugim głównym problemem dyskusji była wiążąca się ze sprawą ram czasowych okresu dominanta ujęcia historii okresu. K. Wyka podkreślił, że przy utrzymaniu koncepcji 1795-1831 bohaterem nr 1 książki staje się przełom romantyczny, nie zaś inny ciąg postaci, i takie ujęcie jest słuszne. Trzeba wszakże wyraźnie sprecyzować istotę, charakter i proces rozwojowy przełomu romantycznego i słuszne jest sformułowanie w tezach, że "historia literatury polskiej 1795-1831 jest przede wszystkim historią życia literackiego rozumianego jako zespół zjawisk życia literackiego, w którym występują takie zagadnienia jak krytyka literacka, rozwój czasopiśmiennictwa, ruch wydawniczy itp.", słowem rozmaite instytucje kulturalne, ale sformułowanie to jest sprawdzalne naukowo tylko w pierwszej części okresu - przed przełomem, bo od 1820-1822 r. nie instytucje wyznaczają życie literackie, lecz osoba i twórczość A. Mickiewicza. Poparła te wywody M. Janion, która podkreślała, że historię literatury polskiej można ująć jako historię życia literackiego jedynie do r. 1820, nie można natomiast ująć całej historii literatury polskiej romantyzmu jako historii życia literackiego. W podobnym duchu wypowiedział się W. Kubacki, który wywodził,

że dominantą w tym okresie są wydarzenia polityczne i społeczne, ale wielki pisarz zaczyna je w pewnym okresie zastępować, nie przekreślając jednakże aspektów społeczno-politycznych.

W. Kubacki zaznaczył zresztą, że elementy romantyczne występowały już na długo przed przełomem, że pierwsze dwa dziesięciolecia wieku, jeżeli są klasycystyczne, to nie w utworach pierwszoplanowych. Dyskutanci uznali, że "bohaterem książki nr 1" jest i ma być przełom romantyczny, podkreślali konieczność uwzględnienia dwuwarstwowości życia ideowego, kulturalnego i literackiego oraz starcia dwu koncepcji życia literackiego w tym okresie (M. Żmigrodzka, M. Janion).

Z wymienionymi powyżej dwoma problemami (ramy i dominanta okresu) wiązały się liczne wypowiedzi, które dotyczyły zagadnień interpretacyjnych i bardziej szczegółowych. A więc sprawa relacji między zróżnicowaniem społecznym i politycznym a krytyczno-estetycznym. M. Janion za uproszczenie poczytuje sformułowanie, że zróżnicowanie społeczno-polityczne odpowiada zróżnicowaniu w poglądach estetycznych. Np. skomplikowana jest sprawa funkcjonowania klasycyzmu i znak równości między klasycyzmem a konserwatyzmem jest oczywiście fałszywy. Należy raczej wiązać zróżnicowanie estetyczne ze zmieniającą się ideą piękna. Należy poza tym podkreślić zróżnicowanie samego romantyzmu (ile jest romantyzmów? - Zgorzelski). O odmiennym niż we wcześniejszych latach charakterze późnego Oświecenia mówił K. Wyka, który stwierdził, że było ono znacznie bliższe romantyzmowi niż się potocznie sądzi. Dalej w dyskusji szerzej omówiono sprawę roli Warszawy i Wilna w omawianym okresie w związku z tezą prof. Libery o dominującej roli Warszawy (przeciwko tej tezie: W. Kubacki, za M. Żmigrodzka, Z. Skwarczyński, Cz. Zgorzelski). Dyskutanci szczegółowo uzasadniali swoje stanowiska, zwracając uwagę na twórczość przedromantyczną, zmianę form życia literackiego w kierunku jego demokratyzacji - kawiarnie, rolę czasopism, ruchu spiskowego itp. Cz. Zgorzelski wyraził wątpliwości, czy problematyka syntezy okresu - w oparciu o przedłożone tezy - obejmuje wszystkie ważniejsze zagadnienia historycznoliterackie. Uważał za niezbędne omówienie w podręczniku następujących zagadnień: rozszerzenie się kręgu czytelników i demokratyzacja odbioru czytelniczego, funkcja literatury - początkowa funkcja społeczna i wychowawcza, póź-

niej - funkcja raczej emotywna, ewolucja sztuki poetyckiej w ramach rozwoju gatunków i rodzajów literackich. Kilku dyskutantów (W. Kubacki i M. Janion) poruszyło sprawę pominięcia komparatystyki w tezach w kierunku rozszerzenia ujęcia komparatystycznego, typologii przełomu romantycznego.

Prof. K. Wyka wniósł propozycję, rozumianą jako zabieg praktyczny, porządkujący dynamikę okresu, a mianowicie podział wykładu według pokoleń literackich, albowiem ich współistnienie w tym okresie - od pokolenia Niemcewicza poprzez pseudo-klasyków do generacji Mickiewicza wyjątkowo jest widoczne.

Ze spraw szczegółowych wysunięto szereg postulatów: uwzględnienia Fredry (W. Kubacki), Bogusławskiego (M. Piszczkowski), Karpińskiego i Trembeckiego (R. Sobol), Jana Potockiego (mimo pisania po francusku) - J. Dilm, uwypuklenia popularyzacji wiedzy, roli Puław, znaczenia literatury angielskiej w okresie demokratyzacji literatury (ostatnie trzy zagadnienia A. Kowalska). P. Hertz wysunął postulat szerszego wiązania historii literatury z historią kultury i historią polityczną. W. Kubacki domagał się uwzględnienia roli poszczególnych dzielnic jak Kraków, Poznań i Lwów, zaznaczając również rolę Kijowa jako ośrodka przełomu romantycznego. M. Żmigrodzka postulowała poruszenie takich zagadnień jak: narastanie ideologii, koncepcji kultury, narodu, patriotyzmu, historyzmu.

W zakończeniu S. Żółkiewski wyraził przekonanie, że należy przyjąć do aprobowanej wiadomości, że prof. Libera obrał schemat pisania książki o przełomie romantycznym. Książka o epoce romantycznej musi być pisana osobno. Podkreślił też wartość dla użytku akademickiego książek pisanych indywidualnie, doświadczenie bowiem poucza, że nie można w naszych warunkach kadrowych liczyć na zespołowe pisanie podręcznika akademickiego.

Z w i ę z ł a s y n t e z a h i s t o r i i l i t e r a -
t u r y p o l s k i e j

Instytut Badań Literackich przystąpił do opracowania zwięzłego podręcznika literatury polskiej do użytku szkół akademickich, przypuszczalnie w 2 tomach, objętość ok. 1500 str. maszynopisu. Całość uzupełniona będzie indeksami i podstawową bibliografią przedmiotu. Opracowanie wykonane ma być do po-

czątku 1965 r. i oddane do druku w Państwowym Wydawnictwie Naukowym.

Opracowywany obecnie podręcznik nie zastąpi przygotowywanej od dawna szerszej syntezy historii literatury polskiej. Prace nad tym wielotomowym opracowaniem trwają nadal, jednakowoż ich ukończenie musi być rozłożone na dłuższy przeciąg czasu. Potrzeba społeczna spowodowała skupienie wysiłków zespołu pracowników IBL nad zarysem mającym znaczenie użytkowe, praktyczne dla studentów szkół wyższych, nauczycieli i innych.

Dodać należy, że równocześnie trwają nieprzerwanie prace nad wydawnictwem "Obraz literatury polskiej XIX i XX wieku". Pierwsze tomy (Pozytywizm, t. I i II) oddane zostały do produkcji w Państwowym Wydawnictwie Naukowym. W ten sposób oba wydawnictwa będą się wzajemnie dopełniać, spełniając łącznie funkcję pomocy naukowej dla szkół wyższych.

K r o n i k a n a u k o w a I n s t y t u t u B a d a ń
L i t e r a c k i c h

15-lecie działalności Instytutu Badań Literackich

W dniu 27 listopada 1963 r. odbyło się uroczyste posiedzenie Rady Naukowej Instytutu Badań Literackich poświęcone 15-leciu istnienia Instytutu. Na posiedzeniu prof. S. Żółkiewski, przewodniczący Rady Naukowej Instytutu, wygłosił referat pt. "15 lat działalności Instytutu Badań Literackich" a dyrektor Instytutu prof. K. Wyka - referat pt. "O potrzebie historii literatury". Na tym posiedzeniu Rady Naukowej przeprowadzona była obrona pracy doktorskiej Z. Stefanowskiej pt. Bohater rozsądny i bohater szalony w Dziadach pierwszych i czwartych. Była to pięćdziesiąta obrona pracy doktorskiej w Instytucie Badań Literackich.

Konferencja poświęcona poezji polskiej XX wieku

W dniach 28-30 listopada 1963 r. odbyła się w Instytucie Badań Literackich konferencja poświęcona poezji polskiej XX w., zorganizowana pod kierunkiem prof. Kazimierza Wyki, z udziałem licznych przedstawicieli nauki polonistycznej, pisarzy i krytyków literackich.